

I dag

»DEN DAG VI SPRÆNGTE
TIRPITZ«

DA OPERATIONSPLANEN var blevet lagt og datoen bestemt for angrebet på den tyske flådes stothed, slagskibet »Tirpitz«, i Altenfjord i Norge, blev mandskabet til de seks Royal Navy dvergbåde, som skulle gennembyrde nazi-flådens bevogtningsring, udvalgt. Det var august 1943, og T- (for »Tirpitz«) dag var fastsat til 11. september med afgang fra vores hemmelige base ved Loch Cairnbawn på Skotlands nordvestkyst.

(Framhald)
VI havde trænet hårdt i de sidste otte måneder og håbede desperat, at vi ville blive valgt til opgaven.
Men de havde kun brug for seks frø-mænd — en til hver undervandsbåd. Jeg var heldig og blev valgt til undervandsbåd X-6, eller »Pikere«, som vi kaldte den.

MINE SKIBSFÆLLER
Måske skibsfæller var lejntant Don Cammeron, kaptajnen. Jeg betragtede dette som et held, da hans effektivitet ved træningen i Rothsay og Loch Cairnbawn havde gjort stærkt indtryk på mig. Han var en glimrende undervandsbådsmand, og han vidste, hvordan han skulle få det bedste ud af sine mænd. Han var menneskelig og havde begge ben på jorden. Hans tillidsfuldhed gjorde indtryk på os alle.

De andre to medlemmer af Pikers mandskab var sekondlejtant John Lorimer og maskinmester Ernie Goddard. John var førstestyrmand og mindede meget om Don — høj, stille, tillidsfuld og meget dygtig.

Ernie var en munter, venlig og mekanisk trolldmand, som skulle komme til at vise, at han var sin vægt værd i guld for os.

Jeg er sikker på, at Piker havde de bedste mandskab af de seks undervandsbåde.

Fra at være et lille skotsk tilflugtssted begyndte Loch Cairnbawn at blive hektisk under forberedelserne til operationen.

Titania, det depotskib, hvor jeg havde fået min frømandstræning, blev flyttet til Loch Cairnbawn fra Loch Corrie 100 miles væk. Det endte depotskib.

Seks ovrængende U-både kom ind en efter en. Det var de skibe, der skulle føre de små U-både 1600 km nordpå, over polarcirklen til den norske kyst.

»TIRPITZ« ET AF DE FÆRLIGSTE SKIBE I SOEN

Under de mange møder, der gik forud, blev der lagt vægt på den store betydning af missionen.

Tirpitz var et af de stærkeste skibe i verden. Det var også et af de færligste. Dets søsterskib, Bismarck, havde allerede vist sin styrke ved næsten at ødelægge en 38 skibs konvoy året før.

Hvis vi kunne uskadeliggøre Tirpitz, fortalte C. B. Barry, der var chef for U-bådene, ville det frigøre mange skibe fra den britiske hjemmeflåde. En heldigt gennemført operation ville sikkert afkorte krigen.

Tirpitz position var angivet til 70 N 23 O i Alten Fjord, lige syd for Nordkap på Norges nordvestkyst. Fjorden var godt 50 km lang og 1½ km bred med kun en adgang til havet.

Det tyske krigsskib lå for anker i den sydligste vige. Kna Fjord, der har form af en flaskehals 2½ km lang, 1 km bred med et udlob i hovedfjorden på kun 500 meters bredde og beskyttet af et antiubådsnet helt ned til fjordbunden. Omkring Tirpitz selv var der et anti-torpedonet.

Fjorden var omkranset af bjerge, der gik helt ned til vandet.

4TON SPRÆNGSTOF KLAR

Luftangreb var umuligt, da tyskerne dækkede hele området med tykke reglsor, så snart de hørte fjendtlige maskiner.

Fjordene blev desuden beskyttet af et stort antal antiluftskyskanoner. Næran-grebskanoner, udkigsposter, lytteposter og søgelys værpede mod luftangreb. De var anbragt med korte mellemrum langs fjordene.

Et luft- eller overfladeangreb ville have været selvmord. Plänen var, at dvergbådene skulle gennemtrænge mine felterne, liste gennem overfladepatruljerne og skære sig igennem de to net. Når vi så havde gjort alt dette uden at blive opdaget, skulle vi placere fire ton højeckspløseminer med tidsindstillet tids-timer.

Det var en spøgelsesagtig konvoy, der

sneg sig ud af Loch Cairnbawn i tussmørket den 11. september. Der var seks undervandsbåde — Truculent, der førte X-6, Sytids med X-8, Thrasher med X-5 Sea Nymph med X-8, Stubbhorn med X-7 og Sceptre med X-10.

De lignede seks mødre med deres ef-kom i snor, idet de gled let og elegant ud til havet.

DVÆRG-UBADEN

Dvergbåden var en lille udgave af en ubåd i fuld størrelse. Den var 14 m lang, 3 m høj og 4 m bred, og den var konstrueret til at snige sig ind i en fjendtlig havn og alligevel være i stand til at bringe os de 1600 km tilbage til vores skotske base, hvis vi ikke fandt de store U-både på vejen ud.

Skønt udstyret var gjort mindre for at passe til den begrænsede plads, var det umuligt at bevæge sig mere end en ad gangen.

Piker var udstyret med friskvandstanke, tre ballasttanke, en erstatningstank. Desuden kunne der kunne trække båden for og bag og en nødbrak, der kunne bringe os 35 m ned på 30 sekunder. Tankene blev fyldt eller tømt af specielle lydløse pumper, der arbejdede ved højtryksluft.

Vi havde også luft- og iltapparat med, der gjorde det muligt for os at blive under vandet 48 timer, og desuden udstyr, der kunne beskytte os mod magnetisme.

Fartøjet var delt i fire afdelinger. For til var batteri-afdelingen, hvor vi havde de vore forråd, hvorefter kom rednings-lugeafdelingen, midtskibs var kontrolrummet og agter lå maskinrummet.

Til sejlsåds i overfladen havde Piker en 40 hk London Bus Diesel motor. Vi havde brændvædske til den i bunden. Når vi var dykket ned, brugte vi en elektrisk motor på 80 hk.

Meningen var at sejle under vandet på elektrisk motor om dagen og gå op til overfladen om natten for at bruge dieselmotoren, oplade batterierne og fylde lufttankene.

I stedet for torpedoen havde vi en to-ton højeckspløsemine på hver side i en stålboje anbragt på ydersiden af skroget.

Med styre- og dykkerkontrol ikke større end hjulet på en børnebøl og et periskop, der ikke var tykkere end en spadesrestok, var det en perfekt miniaturundervandsbåd — så godt som perfekt.

FØRSTE GANG ET SÅDANT VÅBEN BLEV ANVENDT

Det var første gang et sådant våben blev bragt mod fjenden, så vi var sikre på at komme som en fuldkommen overraskelse. Vickers Armstrong skibsværket byggede seks dvergbådsundervandsbåde på en rekordtid af syv måneder.

Turen til polarcirklen gik med forbavsende langsom fart på 10 knob. Det tog ni dage, på vejen sprængte to af dvergbådsundervandsbådenes deres bugser-linor og forsvandt. X-9 tog sin tre mands besætning med sig.

Om morgenen den 20. september, da vi nærmede os den norske kyst, samlede besætningerne på de to u-både — moder og baby — sig i Truculents kontrolrum, hvor kaptajnen, lejntant R. L. Alexander, læste søens bøn. »Evige Gud, du som alene regerer over himlen og havene ... lad os være et værn for dem, som rejse over havene ...«

Det var søndag. Alt var stille, og stilheden blev kun brudt af en let knirken af kontrolhulene, mens kvartermesteren holdt den korrekte kurs og dybde.

»... lad os vende tilbage frelst for at nyde landets velsignelser med vort arbejdes frugt. Amen.«

Han tilføjede: »Lejntant Cammeron og hans mandskab vil gå ombord i deres fartøj for at angribe den tyske flåde i nat. Vore bønner og håb om, at de må komme frelst tilbage, vil følge dem.«

VI VAR ANGST

Hvor forekom disse sidste timer på Truculent dog lange. Jeg prøvede at læse Sommerset Maughamas »Moon and

Sixpence«. Det hjalp ikke. Jeg kunne ikke sænke mig om læsningen.

Jeg begyndte at få mavekneb. Det var uvirkomheden, der gjorde mig nervøs. Og jeg tro, de andre hevde det på samme måde.

John Lorimer så på mig en gang imellem, og vi smilede for at berolige hinanden. Vi var begge angst.

Klokken 18.30 overtog vi X-6 og kastede los fra Truculent. X-7, ført af lejntant Godfrey Place, var vi lige ved at miste i starten, da en tysk mine kom drivende henimod den. Godfrey sparke den roligt væk, og den ramte ikke hans båd. Han er sikkert den første so-officer, der er gået til angreb med et sparke-mærke væk.

Hver dvergbådsfører havde fået ordre til at ødelægge Tirpitz, hvert fartøj skulle arbejde uafhængigt af de andre.

Admiralitetet håbede, at i det mindste to ville lykke igennem.

Vor fart var seks knob i overfladen. Natten var sort som blæk, og vi havde en frygtelig følelse af ensomhed, da vi

ikke mere var i kontakt med de andre u-både.

Den eneste lyd var summen af maskinerne og den blide rislen, når undervandsbåden skar gennem de iskolde polvarvande.

Lige efter at vi var gået om bord på Piker, fik vi 7-8 graders slagside til bagbord. Lufttankene, som sørgede for opdriften til vore fire ton sprængstof, lakkede slemt.

Don var bekymret. Det gjorde Piker tung og besværlig at manøvrere på et tidspunkt, hvor vi havde ganske særlig brug for dens manøvrevedtighed.

DEN FØRSTE ALARM

Vi kunne ikke gøre noget ved det, og det var utænkeligt, at vi kunne trække os tilbage.

Indgangen til Alten Fjord var bevogtet af tre store øer. Vi sejlede ind gennem et stræde, Stjern Sund, der var ca. 1½ km bredt. På hver side havde nazisterne tunge kystbatterier og søgelys.

(Framhald i næste blæd)

BLØDINI. I Danmark er ein hópur av blóðum hildin uppat á koma út seinastu árin. Upplögin hava verið ov litil og þrengskostuðunin ov stóru. Sum heild er það bert tveir stóru blóðini, ið bera seg, men samanlagt eru tveir í afturgöng. Seinasta ár var vökturinn einans 0,9 pst. Hetta er nógv minni enn fólka-vökturinn. Sammett við önnur lönd er Bretar 60 pst., Svíar 30 pst. og Finnar 20 pst. betri ávísarir enn danir.

ITROTATIÐINDI. Martin Holm, lærari, hefur sagt seg úr starfinum sum blaðstjóri á Itrotatiðindi, ið verður at hava nýggjan blaðstjóra, tá það kemur út á næsta sinni.

KOKKABLAÐIÐ. Eitur nýtt blað, sum verður útgevið í sambandi við Føroya kokk-felag. Fyrsta nummar av blaðnum kemur at lenda út síðst í hesum mánaðinum.

VARÐIN — bind 35, nr. 1—2 1961, er útkomin við hópi av áhugaverdum lesnái.

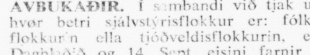
»SAMLEIÐA ARABISKA LÝÐVELÐIÐ« er nú endiliga upplýst. Fyrst gjørdi Sýrland seg leyst av samgöngu-ni, tá Nasser tók til at fremja beinleiðis hálndastvír vír fyrri Sýrland-ingum. Eftir var so Yemen niðri á arabisku hálvoynni. Fólkið her dugði betri at halda egyptum, eins og öllum öðrum fremmandum burt úr frá sær, soleiðis at Nasser ongatið fekk rættuligt fótastefi í landinum. Tá so Yemen beinaveg'n víðurkendi Sýrland sum sjálvstöðuga tjóð aftaná lövsingina, helt Nasser hetta vera nóg miklið og setti samgöngusátt-málin landanna millum úr gildi. Yemen er 200.000 kv. km á stódd og hevur 4 milj. íbúgar.

AVBUKADIR. Í sambandi við tjak um hvør betri sjálvstýrisflokkur er: fólka-flokkurin ella tjóðveldisflokkurin, eru Dagbláð og 14. Sept. eisini farin at tjakast um, hvør teirra — Knútt ella Erlendur — eru ovliðið ella ovmiðlið av-bukadur sum óvitar. Um sjálvstýrispoli-tikkun skrávar Dagbláðið:

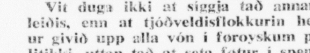
»Ja, er tað ikki hugstoytt, at størsta politiska fjókið í blóðinum skal vera millum tveir sjálvstýrisflokkar: tjóð-veldisflokkinn og fólkaflokkinn, men tað er sum eitt gamalt ósigur, at eingin fær fríð longur enn grannin vil ...«

Við dugið ikki at sigja tað annars-leiðis, eni at tjóðveldisflokkurin hevur givið upp alla vón í fýrrokskum poli-tikkli, aftan tað at seta fótur í spennu móti fólkaflokkinum...«

SKULIN. Undir hesum landsstýrinum er slík útbýggjan og broyting farin fram í fýrroyska skúlanum sum ongatið áður. Nýggjur studentaskúli, nýggjur lærarskúli og nýggj skúlagó eru nokur full-góð prógvið um hetta. Í Skúlabl-önum skrávar Ludvig Petersen, lærari, m.a.:

»Tað er ikki eitt á umbroytingum skúlanum er fyrri í lotuni. Ikki bert tað, at teir gomlu skúlarnir verða nið-

urlagdir, og stórar gleistrborgir við öllum hentleikum og nógvum og góðum amboðum koma í staðin, men eini tær ymisku lærugreinar eru fyrri stórar umbroyting. Flestar av tí ótali av lærubókum, ið koma út í hesum dögum í öllum löndum, eru næstan ikki at kenna aftur sammett við lærubókur, sum út komu fyrri nokrum árum síðani. Já, skúlin fylgir við, og skúlin má fylgja við í hesi tíð, ið ein vísindalig stórhending fyrri og önnur eftir fær okkum at taka um høvdið, og kappingin imillum fólkasleg imillum lönd og imillum einstaklingar er so stór, at hann, ið ikki vil hanga aftur-út má vera væl útbúgvinn.«

urlagdir, og stórar gleistrborgir við öllum hentleikum og nógvum og góðum amboðum koma í staðin, men eini tær ymisku lærugreinar eru fyrri stórar umbroyting. Flestar av tí ótali av lærubókum, ið koma út í hesum dögum í öllum löndum, eru næstan ikki at kenna aftur sammett við lærubókur, sum út komu fyrri nokrum árum síðani. Já, skúlin fylgir við, og skúlin má fylgja við í hesi tíð, ið ein vísindalig stórhending fyrri og önnur eftir fær okkum at taka um høvdið, og kappingin imillum fólkasleg imillum lönd og imillum einstaklingar er so stór, at hann, ið ikki vil hanga aftur-út má vera væl útbúgvinn.«

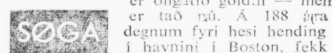

TAD ER VERULEIKI

AT meðan fýrroyski skipaflothin undir fólkaflakksstýrinum minkaði úr 5500 tonsom, er hann stórtórtur undir hesum landsstýrinum, soleiðis bura í fjór við 18 skipum eins og tað higartil í ár er 17 skip í gerð ella í umbúnað. Samnilita velst um, hvørjir landinum stýra — so ovurstórir kann munurin vera.

ROKNINGIN fyrri tá telastina, sum við hitt søgulga »Boston Tea Party« í 1773 varð tveitt í havnina í Boston og legði stóðið til, at USA endiliga gjørdi seg seg leyst frá bretska hálndastýrinum, er ongatið góldin — men er tað ná. Á 188 ára degnum fyrri hesi hending í havnini í Boston, fekk ein umbóðsmaður fyrri bretska hand íslagðið, ið sendi telastina yvir um Atlantshavðið ein sjekk upp á 31.751 kr. frá søguligum fólgunum »Boston Tea Party Associates« og »Døtur amerikonsku kolvælingina«. Líka síðan 1773 hevur bretska felag Davidson & Neeman í London roynt at fingið hendur á peninginum og nú endiliga eydnadist tað.

SEGA

bretska hand íslagðið, ið sendi telastina yvir um Atlantshavðið ein sjekk upp á 31.751 kr. frá søguligum fólgunum »Boston Tea Party Associates« og »Døtur amerikonsku kolvælingina«. Líka síðan 1773 hevur bretska felag Davidson & Neeman í London roynt at fingið hendur á peninginum og nú endiliga eydnadist tað.

SEGA

SJALVSTYRI. Dagbláðið og 14. september eru rættuliga farin at klandrast um, hvør teirra er hin sanni sjálvstýrisflokkurin. Fólkaflokkurin í sini tíð leik aði vitleysur sum ramur löysingarflokkur; men lat löysingarpolitikkinn falla, tá hann mætti lá realunión, heitti á fólk at atkvøða NEI fyrri löysing, gekk undir heimastýrislógina í hóslog við samband-önum, hagar til hann nú mælir um sjálvstýri síg fyrri stig. Tjóðveldisflokkurin sjálfur hevur enn ikki havt høvi til at gera kúvending fólkaflakksins umaftur; men teir hava kortini verið væl á veg at gjørt tað; eitt nú aftan á seinasta val, tá teir fegnir vildu upp í landsstýrið

»streitað av, at Kristian Djurhuus verður lögmáður.«

soleiðis sum tikið verð til í samgöngu-bóðinum til javnaðarflokkinn og sam-bandsflokkinn.

Vitleys lövsingartala og negativur politikkur á tungi er ikki fódur fyrri fýr-oyssir veljarar, ið tóðuliga hava vinst eitt minikandi álit til alla ovurnatónala ósing, ið ikki er nokrum at gagni; men einans til hindurs fyrri sannari útbýggjan av landinum, tvi betri livilíkindi hjá fólkinum.